HTML és Rails Gyakorlat

Kovács Gábor

2020. október 13.

A gyakorlat célja, hogy kialakítsuk a félév során megoldandó feladat képernyőit HTML-ben, ahol lehet Rails metódusok felhasználásával.

Az első lépés a webalkalmazásunk keretének kialakítása ezt a nézetek között az alkalmazásszintű nézetben, vagyis a layouts/application.html.erbben tehetjük meg. Rendezzük el úgy az oldalunkat, hogy legyen benne egy fejrész, egy központi rész, amely bal oldalon egy keskeny menüsávból áll, jobb oldalon a tartalomból, és egy lábrész. Az elrendezést div-ekkel valósítjuk meg, mindegyikhez egyedi id-t rendelve.

```
<div id="page">
    <div id="page">
    <div id="header">
    </div>
    <div id="main">
    <div id="menu">
    </div>
    <div id="content">
    </div>
    </div id="content">
    </div>
    </div>
    </div
    </div
    </div id="footer">
        RoR, 2020
    </div>
    </div>
<//div>
```

Második lépésként készítsük el az oldal stíluslapját, amivel ezek a helyükre kerülnek, és helyezzünk el benne minimális mennyiségű formázási információt. Az oldal legyen 800 pixel széles. A fejrész legyen világosszürke és 100 képpont magas. Az oldal központi része legyen 600 pixel magas. A menüsávot a központi részben, a fejléc alatt helyezzük el, és az vízszintesen a szélesség 24%-át foglalja el, magasságát a központi rész magassága definiálja. Az oldal tartalmi része világosszürke háttérrel rendelkezzen, és a menütől jobbra helyezkedjen el a vízszintesen a szélesség 76%-át elfoglalva. A lábrészben a szöveget igazítsuk középre, és legyen az is 100 pixel magas, valamint a fejlécnél világosabb szürke színű.

```
div#page {
        width: 800px;
div#header {
        height: 100px;
        background-color: #ddd;
div#footer {
        height: 100px;
        background-color: #ccc;
        text-align: center;
        clear: both;
div#main {
        height: 600px;
div#menu {
        float: left;
        width: 24\%;
        height: 100%;
        background-color: #0d0;
div#content {
        float: left;
        width: 76%;
        height: 100%;
        background-color: #eee;
```

Az így kialakított elrendezést például az 1. ábra mutatja.

Két felhasználótípusra készülünk fel egyelőre, egy látogatóra, egyfelhasználóra, az utóbbi korábban keresztülment egy regisztrációs folyamaton. A látogató csak böngészhet, bejelentkezhet és jelszóemlékeztetőt kérhet. A bejelentkezett felhasználók számára több funkciót is elérhetővé teszünk.

Kezdjük a látogató menüjével. Helyezzünk el a menüben egy a belépést lehetővé tevő formot! Ezt részleges rendereléssel tesszük meg. A formot tartalmazó fájl alkalmazás szinten kezeljük, ezért a layouts könyvtárban helyezzük el, így a be nem jelentkezett felhasználó bármelyik oldalon bejelent-

1. ábra. Az oldal elrendezésének kialakítása

kezhet. A Rails konvenció szerint a részlegesen renderelt állományok neve aláhúzásjellel kezdődik. Legyen a fájlunk neve ezért _guest.html.erb! A form tartalmazzon egy felhasználónévre utaló címkét és egy szövegbeviteli mezőt, valamint egy a jelszóra utaló címkét és jelszóbeviteli mezőt, továbbá egy Login feliratú nyomógombot. A formot a form_tag Rails helperrel valósítjuk meg, aminek első paramétere a formot kezelő URL, vagyis a form action attribútuma, illetve adjuk meg, hogy HTTP POST-tal kívánjuk elküldeni. A form mezőit rendre a label_tag, text_field_tag, password_field_tag és submit_tag helperekkel hozzuk létre, és a beviteli mezőket 18 karakter hosszúra korlátozzuk. A be nem jelentkezett felhasználónak tegyük lehetővé az elfelejtett jelszó visszaszerzését, ezt egy link hozzáadásával tesszük meg.

```
Hello, guest!
</fieldset>

<fieldset>

<legend>Login</legend>

form_tag '/ sessions/create', method: :post do %>

<
```

Ezután a menu azonosítójú div-ben meghivatkozhatjuk ezt az oldalt. A

Rails konvenció szerint az aláhúzásjelet el kell hagynunk.

A vendégfelhasználó menüjének megvalósítását a 2. ábra mutatja.

2. ábra. A vendégfelhasználó menüje

Modellezzük azt az esetet is, amikor egy felhasználó már bejelentkezett. Ezt egy, a helpers/application_helper állományban elhelyezendő saját helper metódussal tesszük meg logged_in?. Itt egyelőre manuálisan állítjuk, hogy be van-e jelentkezve a felhasználó. A metódus értelemszerűen boolean visszatérési értékű.

```
module ApplicationHelper
    def logged_in?
    true
    end
end
```

Ezt visszavezetve a keretbe a menüt megvalósító **menu**-ban a következő módosítást végezzük el. Így a helper módosításával be, illetve ki tudunk lépni az oldalról. "Jelentkeztessük" be és ki a felhasználót, hogy ellenőrizhessük, hogy a megfelelő menü jelenik-e meg a vendég és a felhasználó számára.

</div>

A bejelentkezett felhasználó menüjét a vendéghez hasonlóan beágyazott nézettel hozzuk létre (_user.html.erb). Egyelőre három akciót definiálunk: a profiloldal megtekintését, az összes videó megtkintését, valamint a kijelentkezést.

```
Hello, student!<br>
Hello user!
<%= link_to "Profile", '/users/edit' %><br/>
%= link_to "My_videos", '/videos' %><br/>
%= link_to "Logout", '/sessions/destroy' %>
```

A bejelentkezett felhasználó menüjének megvalósítását a 3. ábra mutatja.

b	akoriat - Mozila Firefox 🗸 🔨 😣
Elle Edit View History Bookmarks Jools Help	
Gyakoriat × +	
(←) → C ^a	(an) ···· ⊘ ☆ III 🖬 🛎 🗏
	1
the set	
PICELO 2015 LEGA	
946, (M)	

3. ábra. A bejelentkezett felhasználó menüje

Nézzük meg a be nem lépett felhasználó létrehozásának folyamatát! Az előző gyakorlat alkalmával már létrehoztuk a felhasználó modellünk kezdetleges változtatás, így arra már tudhatunk hivatkozni egy Rails formban, amely az MVC tervezési minta szerint szorosan kapcsolódik a nézethez. Hozzuk létre a felhasználó nézetét és fontosabb akcióit a következő paranccsal:

```
kovacsg@debian:~/gyakorlat/app# rails g controller users
    new edit forgotten show
        create app/controllers/users_controller.rb
        route get 'users/new'
get 'users/edit'
get 'users/forgotten'
get 'users/show'
        invoke erb
        create app/views/users
        create app/views/users/new.html.erb
```

```
app/views/users/edit.html.erb
create
          app/views/users/forgotten.html.erb
create
create
          app/views/users/show.html.erb
invoke
        test unit
create
          test/controllers/users controller test.rb
invoke
        helper
          app/helpers/users helper.rb
create
invoke
          test unit
invoke
        assets
invoke
          SCSS
create
            app/assets/stylesheets/users.scss
```

A parancs futtatásával létrejött az users kontroller és a hozzá kapcsolódó nézetek köztük az új felhasználó létrehozását lehetővé tevő new, a felhasználói profil szerkesztését megvalósító edit, a felhasználó adatlapját megmutató show, és az elfelejtett jelszó esetén az email címet elkérő forgotten nézet. Az tervezői kérdés, hogy az elfelejtett jelszó kezelését a felhasználók kontrollere részének tekintjük, vagy önálló kontrollert hozunk létre számára. A gyakorlaton amellett döntöttünk, hogy az elfelejtett jelszó kerüljön a felhasználók kontrollerébe.

Hozzunk mindjárt létre a regisztrációs nézetet! Legyen egy címsorunk, amely elmondja a felhasználónak, hogy melyik oldalon van. Az esetleges hibaüzeneteknek tartsunk fenn helyet. Ezután egy fieldset-ben definiáljuk egy formot, amely ez esetben egy konkrét, létező modellhez van kötve. Ezt a form_for Rails helperrel tehetjük meg. Ennek első paramétere egy modell objektum vagy annak neve szimbólum formájában, második paramétere a formhoz kötött akció, amely legyen a users kontroller (ezt nem kell leírnunk, mert az új felhasználó létrehozása akció kontrollere ugyanaz) create akciója, a harmadik paramétere a HTTP metódus, ami POST. A metódus blokkjának van egy paramétere a form, amin kereszül definiáljuk fogjuk az űrlap elemeit. Legyen az öt elem rendre a következő: egy 20 karakter széles, a felhasználó nevére vonatkozó szövegbeviteli mező a hozzá kapcsolódó címkével, egy 20 karakter széles, a felhasználó email címére vonatkozó szövegbeviteli mező a hozzá kapcsolódó címkével, két darab 20 karakter széles jelszóbeviteli mező a hozzájuk kapcsolódó címkével, a két jelszómező eltérő azonosítóval rendelkezzék, az egyik prefixe _confirmation-re végződjék.

Ha a felhasználó meggondolná magát, és megsem kívánná regisztrálni magát, egy Back feliratú linkkel biztosítjuk számára a lehetőséget az előző oldalra való visszatérésre.

 $<\!\!\mathbf{h1}\!>\!\!\operatorname{Registration}<\!/\!\mathbf{h1}\!>$

```
<fieldset>
 <legend>Register a new user</legend>
 <%= form for @user, url: '/users/create', method: :post</pre>
    do |\mathbf{form}| \%
   <div>

/>
/>
     ✓= form.text field :name, size: 20 %>
   </div>
   <div>
     form.label :email %><br/>br/>>
      form.text field :email, size: 20 %>
   </div>
   <div>

/>
/>
     ✓= form.password field :name, size: 20 %>
   </div>
   <div>

form.label :password confirmation %
br/>>
     ✓= form.password field :name, size: 20 %>
   </div>
    form.submit "Register" %>
 < \% end \gg
</ fieldset>
<%= link to "Back", :back %>
```

Ahhoz, hogy az űrlap megjelenjen, a kontrollerben inicializánunk kell a **@user** példányváltozót.

```
class UsersController < ApplicationController
  def new
    @user = User.new
  end
end</pre>
```

A felhasználói regisztráció nézetét a 4. ábra mutatja.

A létrejött oldal HTML forrását tekintve a következőt látjuk. A formok mezőinek name és id attribútuma tartalmazza a modell nevét és a mező nevét. A név attribútum Ruby hash mintájára készült el, a modell nevének hashére hivatkozik a mező Rails forrásban megadott neve. Az általunk megadott mezőkön kívül létrejött két hidden mező is, amelyek a form használójának hitelesítését hivatottak ellenőrizni. A visszalépés itt JavaScripttel valósul meg. A forrást megtekintve láthatjuk, hogy a :password_confirmation szimbólumból a Rails automatikusan a *Password confirmation* szöveget állította

4. ábra. A regisztráció nézete

elő. A stringek és a szimbólumok így ezen elv mentén felcserélhetők a form helperek argumentumlistájában.

A formok eseménykezelőihez a generate controller parancsunk nem generált útvonalakat, ezért azokat felvesszük a config/routes.rb-be. Jelenleg a nézetek kialakításához szingleton példányokkal dolgozunk, vagyis egyetlen felhasználó adatait vagyunk képesek megjeleníteni. Később szükségünk lesz egy :id szimbólumra, ami képessé tesz minket a felhasználók megkülönböztetésére, és azonos nevű paraméterként jelentkezik majd a kontrollerben.

```
get 'users/new'
get 'users/edit'
get 'users/forgotten'
get 'users/show'
get 'say/hello'
```

A form eseményét a Rails konvenció szerint a **create** kontroller metódus fogja kezelni. Ez még nem létezik, ezért definiáljuk azt egyelőre üres törzzsel.

A felhasználói profil szerkesztésének nézetében (edit.html.erb) található form szinte teljesen megegyezik az új felhasználót létrehozó formmal. Az email cím módosítását inaktívvá tehetjük, illetve az eseménykezelő kontroller akciót kell módosítanunk. A form eseményét a Rails konvenció szerint a update kontroller metódus fogja kezelni, erre létrehozzuk az útvonalat. Ez még nem létezik, ezért definiáljuk ezt is egyelőre szintén üres törzzsel. Ezen kívül a nézetben a feliratokat kell még átírnunk regisztrációról profil szerkesztésére.

```
<h1>Profile</h1>
```

<fieldset>

```
<legend>Edit user profile</legend>
 <%= form_for @user, url: '/users/update', method: :put do</pre>
      |form| %>
   <div>
     < = form.label :name > br >
     <%= form.text field :name, size: 20 %>
   </div>
   <div>
     <%= form.label :email %→<br/>>

✓ form.text field :email, size: 20 %
   </div>
   <div>

/>
/>
      form.password field :password, size: 20 %>
   </div>
   <div>
      form.label :password_confirmation % <br/>>
      form.password field :password confirmation, size:
         20 %>
   </div>
     form.submit "Update" %>
 < \% end \gg
</ fieldset>
<%= link to "Back", :back %>
```

Mivel a form_for Rails helper metódust használtuk a form létrehozására a new és az edit nézetekben, ezért szükséges a megfelelő kontroller akciókban a **@user** példányváltozó inicializálása. Ezeket egyelőre ne adatbázisból tegyük meg, hanem statikus tartalommal töltsük fel. Míg a new esetén a felhasználó még nem lézetik az adatbázisban, attribútumai inicializálatlanok, ezért elégséges egy frissen létrehozott példány használata, addig az edit esetén már ki kell töltenünk a struktúra mezőit beleértve az adatbázisbeli azonosító id attribútumot is. A show akcióban is inicializáljuk a **@user** példányváltozót, a index akcióban pedig a **@users** példányváltozót, amely egy User típusú objektumokat tartalmazó tömb.

```
class UsersController < ApplicationController
  def new
    @user = User.new
  end
  def edit
    @user = User.new name: "Valaki", email: "valaki@mail.</pre>
```

	bme.hu"
\mathbf{end}	
def end	forgotten
def end end	show

A felhasználói profiloldal szerkesztésének nézetét az 5. ábra mutatja. Láthatjuk, hogy a Rails automatikusan inicializálta a form mezőit, ahol a hozzájuk tartozó érték elérhető volt – a jelszó mezők kivételével.

e Edit View	Higtory Bookmarks Jools Help		
worlat	× +		
) → ሮ @	localhost:3000/users/edit	67% … 🗟 貸	IN 🗆 📽 🗏
	Dec #1		
	Profile		
	Nare		
	Volt		
	tival		
	a stabilized from the		
	Passand		
	Pageord continuation		
	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·		
	Updase		
	21		
	Helfi, 2220		

5. ábra. A profiloldal nézete

Ezután alakítsuk ki az elfejetett jelszó oldalt is. Itt egyszerűbb a formunk a beléptetésnél, csak az email címet tartalmazza.

```
<\!\!\% link_to "Back", :back \!\%
```

Az elfelejtett jelszó kiküldését a form eseményét kezelő kontroller akció, a send_forgotten teszi majd meg, amit fel kell vennünk a kontroller osztályába egyelőre üres törzzsel.

Az elfelejtett jelszó nézetét a 6. ábra mutatja.

6. ábra. Az elfelejtett jelszó nézete

Hozzuk létre a videómegosztó portálunk videóira vonatkozó modellünket és a hozzá tartozó kontrollert egy paranccsal. Az Video modellünkben legyen egy string típusú, title nevű, és egy a tulajdonos felhasználóra vonatkozó referencia. A videók rendelkezni fognak tagekkel, kommentekkel és magát a videót tartalmazó állománnyal, ezeket a következő gyakorlatokon rendeljük majd hozzá.

```
kovacsg@debian:~/gyakorlat/> rails g scaffold video title:
   string user: references
      invoke
              active record
                db/migrate/20201013110647 create videos.rb
      create
      create
                app/models/video.rb
      invoke
                 test_unit
                   test/models/video test.rb
      create
                   test/fixtures/videos.yml
      create
              resource route
      invoke
                 resources : videos
       route
      invoke
              scaffold controller
                app/controllers/videos_controller.rb
      create
      invoke
                erb
      create
                   app/views/videos
                   app/views/videos/index.html.erb
      create
                   app/views/videos/edit.html.erb
      create
```

```
app/views/videos/show.html.erb
create
            app/views/videos/new.html.erb
create
            app/views/videos/ form.html.erb
create
          test unit
invoke
create
            test/controllers/videos controller test.
   rb
            test/system/videos test.rb
create
invoke
          helper
create
            app/helpers/videos helper.rb
invoke
            test unit
          jbuilder
invoke
            app/views/videos/index.json.jbuilder
create
create
            app/views/videos/show.json.jbuilder
            app/views/videos/ video.json.jbuilder
create
invoke
        assets
invoke
          scss
create
            app/assets/stylesheets/videos.scss
invoke
        SCSS
          app/assets/stylesheets/scaffolds.scss
create
```

Létrejöt egy Video modell, egy VideosController kontroller és a kapcsolódó nézetek: new és edit egy-egy nézet, amelyek a közös _form töredékben lévő formot használják a videó adatainak létrehozására, illetve módosítására. A show nézet a videó adatlapját mutatja, a index nézet pedig az elérhető videók mutatja egy táblázatban.

Hajtsuk végre a scaffold létrehozása során keletkezett migrációt.

Ezután a böngészőben nyissuk meg a videók nézetet (http://localhost: 3000/videos), próbáljuk ki a videó létrehozását, törlését, listázását. Nézzük meg, hogy létrejött-e a rekord az adatbázisban, nyissuk meg az adatbázis konzolt:

```
kovacsg@debian: /gyakorlat/db/migrate # rails db
MariaDB [gyakorlat_development]> desc videos;
```

Field	Type	Null	Key	Default	Extra	
. I						
+					-	
id	bigint (20)	NO	PRI	NULL		
auto_increi	ment					
title	varchar(255)	YES		NULL		
user id	 bigint(20)	NO	MUL	NULL		
created_at	datetime(6)	NO		NULL		
updated at	datetime (6)	NO		NULL	l	
		-	I		I	
+						
5 rows in set	(0,001, sec)					
5 10w5 m 500	(0.001 See)					
MariaDB [gyak	orlat_developme:	[nt] > se	lect *	from vide	os;	
++	++					
id title	user id crea	ated at			1	
updated_at					1	
++						
1 Foci	2 2020	-10 - 13	11.09.	30 046025		
2020 - 10 - 13	11:09:30.04602	$5 \mid$	11.00.	00.010020		
++	++				-+	
1 row in set	(0,001,coc)					
i iow in set	(0.001 sec)					

Mivel a Rails adatbáziskezelését még nem ismerjük, cseréljük le a VideosControllerben az automatikusan generált adatbázisműveleteket tartalmazó kódrészleteket statikus adatokra. Ezt két helyen kell megtennünk, az index akcióban, ahol a @videos példányváltozó videó példányokat tartalmazó tömbjét hozzuk létre, illetve a before_action helper függvény által kijelölt set_video azonosítójú metódusban, amely lefut mind a show, mind az edit nézet betöltésekor, itt csak a @video példányváltozóhoz kell egy videó példányt rendelnünk. A videókhoz rendelt felhasználó legyen az adatbázisban lévő egyetlen felhasználó.

```
def index
    @videos = []
    @videos << Video.new(id:1, title: 'Foci', user: User.</pre>
        \operatorname{find}(2)
    @videos << Video.new(id:1, title: 'Foci2', user: User.</pre>
        \operatorname{find}(2)
    @videos << Video.new(id:1, title: 'Foci3', user: User.</pre>
        \operatorname{find}(2)
      @videos = Video. all
  end
  def show
    (\text{@tags} = ['SWE', "ENG"])
  end
  private
    def set video
        @video = Video.find(params[:id])
        @video = Video.new
        @video.id = 1
        @video.title = 'Foci'
        @video.user = User.find(2)
    end
end
```

A videóhoz rendelt tagek megjeleníthetősége végett a **show** akció számára inicializáljuk a tagek példányváltozóját. Hogy nézetekben felhasznált attribútumok hozzáférhezőek legyenek, a modell osztályban elérhetővé kell tennünk a hozzájuk tartozó settereket, gettereket mégha azokkal nem is végzünk adatbázis-műveleteket. Ilyenek a tagek és a forrás fájlja.

```
class Video < ApplicationRecord
  belongs_to :user
  attr_accessor :file
  def tags
    ['ENG', 'SWE']
  end
end</pre>
```

A videólista nézeten (index) előbb megsemmisítjük az automatikusan generált kódrészleteket, majd a videókat egymás alatt helyezzük el a @videos

példányváltozón iterálva. A későbbiek folyamán tördelni fogjuk őket, hogy három elférjen egymás alatt a kijelölt területen. A videókról megjelenítjük a címét, és a videót. A videó forrását a webszerver gyökérkönyvtárának számító public könyvtárban helyezzük el valahol.

Az videók listájának nézetét a 7. ábra mutatja.

7. ábra. A videók listájának nézete

A videó címére kattintva átmehetünk a videó adatlapjára, ahol láthatjuk a videóhoz rendelt tageket is.

<H3></E @video.title %></H3>

```
<div class="video-box">
    <video width="250" controls class="video">
        <source src="/videos/swe-eng.mp4" type="video/mp4" />
        </video>
<//div>
</div class="tags">
        <% for tag in @tags do %>
        #<%=tag%>&nbsp;
        <% end %>
<//div>
</@= link_to 'Edit', edit_video_path(@video) %> |
        <%= link_to 'Back', videos_path %>
```

Egy videó részletező nézetét a 8. ábra mutatja.

8. ábra. Egy videó részletező nézete

A videó létrehozása és szerkesztése oldalon beállítjuk a videó tagjeit egy legördülő menüből kiválasztva kijelölhetők a videóhoz rendelt tagek, valamint a videó forrásfájlja.

```
%= form_with(model: video, local: true) do |form| %>
% if video.errors.any? %>
<div id="error_explanation">
<h2>%= pluralize(video.errors.count, "error") %>
prohibited this video from being saved:</h2>

% video.errors.full_messages.each do |message| %>
<% end %>
```

```
</div>
 < \% end \% >
 <div class="field">
   <%= form.label :title %>
   </div>
 <div class="field">
   <%= form.label :user id %>
     form.text field :user id %>
 </div>
 <div class="field">
     form.label :file %>
   <%= form.file field :file %>
 </div>
 <div class="field">
   <%= form.label :tags %>
   \ll form.select : tags, ["SWE", "ENG"] \gg
 </div>
 <div class="actions">
    form.submit %>
 </div>
<\!\!\% end \!\%\!\!>
```

A videókat és a tageket összerendeljük, viszont előbb létrehozzuk a tagek modelljét és karbantartó nézeteit. A tagekről egyelőre csak magát a címkét jegyezzük meg.

rails g scaffold tags label:string

A migráció végrehajtása után a karbantartást az adminisztrátorra bízzuk úgy, hogy az admisztrátor képernyőkhöz saját layoutot rendelünk. A layout legyen a layouts/application.html.erb eredeti állapota. A TagsControllerben kell ezt a hozzárendelést megvalósítanunk, amennyiben az összes nézetre érvényesíteni akarjuk, egyébként, ha csak egy-egy nézetre akarjuk érvényesíteni, a kontroller megfelelő függvényében kell ezt megtennünk.

```
class TagsController < ApplicationController
  layout 'admin'
end</pre>
```